

PRESSEMEDDELELSE NR. 201/22

Luxembourg den 15. december 2022

Forslag til afgørelse fremsat af generaladvokaten i sag C-204/21 | Kommissionen mod Polen (Dommeres uafhængighed og privatliv)

Ifølge generaladvokat Collins er den polske lov om ændring af reglerne om de almindelige domstoles organisation og reglerne om den øverste domstol i strid med EU-retten

Overtrædelsen af EU-retten består i, at de nationale domstole fratages muligheden for at sikre, at EU-retten anvendes af en uafhængig og upartisk domstol i alle sager, at den øverste domstols disciplinærafdeling tildeles kompetence til at behandle spørgsmål vedrørende dommeres retsstilling, og at dommeres ret til respekt for privatlivet og til beskyttelse af personoplysninger tilsidesættes

Efter at Polen den 20. december 2019 havde vedtaget en lov om ændring af navnlig de nationale regler om de almindelige domstoles organisation og om den øverste domstol (ændringsloven), anlagde Kommissionen et søgsmål mod denne medlemsstat med påstand om tilsidesættelse af forskellige EU-retlige bestemmelser. Kommissionen gjorde gældende, at ændringsloven begrænser eller udelukker nationale domstoles mulighed for at sikre, at enkeltpersoner, som gør rettigheder gældende i henhold til EU-retten, har adgang til en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov. Kommissionen gjorde ligeledes gældende, at for så vidt som ændringsloven har givet den øverste domstols disciplinærafdeling (disciplinærkammeret), hvis uafhængighed og upartiskhed ikke er sikret, kompetence til at behandle spørgsmål vedrørende dommeres retsstilling, påvirker denne lov uafhængigheden for dommere, hvis retsstilling kan prøves af disciplinærkammeret. Kommissionen anførte desuden, at den ændrede lov, idet den forpligter dommere til at give oplysninger om deres offentlige og sociale aktiviteter i foreninger og almennyttige fonde, herunder medlemskab af et politisk parti, inden deres udnævnelse, og til at offentliggøre disse oplysninger, tilsidesætter dommernes ret til respekt for privatlivet og til beskyttelse af personoplysninger.

Kommissionen anmodede også Domstolen om at pålægge Polen at udsætte anvendelsen af en række bestemmelser i ændringsloven, indtil der er truffet afgørelse vedrørende realiteten i dette traktatbrudssøgsmål. Ved kendelse af 14. juli 2021 ¹ tog Domstolens vicepræsident Kommissionens anmodning om disse foreløbige forholdsregler til følge. Den 27. oktober 2021 ² tilpligtede Domstolens vicepræsident Polen at betale en tvangsbøde på 1 000 000 EUR pr. dag til Kommissionen, indtil Polen fuldt ud efterkommer kendelsen af 14. juli 2021, eller i mangel heraf indtil datoen for afsigelsen af dommen i sag C-204/21.

Generaladvokat Anthony Michael Collins fastslår i sit forslag til afgørelse, som er fremsat i dag, for det første, at ændringsloven tillægger den øverste domstols afdeling for ekstraordinær prøvelse og offentlige sager (afdelingen for ekstraordinær prøvelse) enekompetence til at træffe afgørelse om bl.a. indsigelser mod en dommers eller en retsinstans' manglende uafhængighed og til at afhjælpe denne mangel. Generaladvokaten fremhæver i denne

¹ Kendelse af 14.7.2021, Kommissionen mod Polen ([C-204/21 R](#); jf. også pressemeddelelse nr. [127/21](#)).

² Kendelse af 27.10.2021, Kommissionen mod Polen ([C-204/21 R](#); jf. også pressemeddelelse nr. [192/21](#)).

forbindelse, at det forhold, at kompetencen til at træffe afgørelse om disse spørgsmål er forbeholdt afdelingen for ekstraordinær prøvelse, ikke **i sig selv** forhindrer nationale domstole i at undersøge, om en dommer eller en retsinstans opfylder kravet om uafhængighed. Tværtimod kan en national domstol, hvis den er i tvivl om, hvorvidt uafhængighedskravet er overholdt, forelægge spørgsmålet herom for afdelingen for ekstraordinær prøvelse med henblik på en afgørelse. Generaladvokaten foreslår således, at Polen frifindes, for så vidt som Kommissionen med spørgsmålet anfægter lovligheden af den enekompetence, som er tillagt afdelingen for ekstraordinær prøvelse.

For det andet påpeger generaladvokaten, at ændringsloven **forhindrer alle polske domstole i at rejse eller behandle spørgsmålet om, hvorvidt en dommer er blevet lovligt udnævnt eller kan udøve judicielle funktioner**. Efter generaladvokatens opfattelse rækker dette forbud ud over forpligtelsen for en domstol til at afholde sig fra at efterprøve den akt, hvorved republikkens præsident udnævner en dommer, og **forhindrer polske domstole i at undersøge spørgsmål om uafhængigheden af en domstols sammensætning**.

For det tredje anfører generaladvokaten, at i henhold til ændringsloven kan **en dommers undersøgelse af, om kravene til en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov, er opfyldt**, herunder en afgørelse om at forelægge sagen for Domstolen til præjudiciel afgørelse, **udgøre en disciplinær forseelse**. Da disciplinærkammeret ikke opfylder kravene om uafhængighed og upartiskhed ³, er der en øget risiko for, at **de relevante bestemmelser i ændringsloven vil blive fortolket således, at de gør det nemmere at bruge disciplinærordningen til at påvirke retsafgørelser**.

For det fjerde påpeger generaladvokat Collins, at selv om **disciplinærkammeret ikke udgør en uafhængig og upartisk domstol**, er det ved ændringsloven blevet tildelt kompetence til at behandle og træffe afgørelse i sager, der har en direkte indvirkning på dommeres og dommerfuldmægtiges retsstilling og udøvelsen af deres embede. Disse sager omfatter anmodninger om tilladelse til at indlede strafferetlig forfølgning mod dommere eller dommerfuldmægtige eller at tilbageholde dem, arbejdsretlige eller socialsikringsretlige sager, der berører dommere ved den øverste domstol, og sager vedrørende tvungen pensionering af sådanne dommere.

Generaladvokaten finder derfor, at **bestemmelserne i ændringsloven om forbuddet mod, at dommere undersøger spørgsmål vedrørende en domstols uafhængighed, om den tilhørende disciplinærordning og om overdragelsen af kompetence til disciplinærkammeret i disse sager alle er i strid med kravet om en uafhængig og upartisk domstol som omhandlet i EU-retten**. Generaladvokat Collins foreslår derfor, at **Domstolen giver Kommissionen medhold med hensyn til disse anbringender**.

Hvad endelig angår dommernes forpligtelse til at oplyse om deres medlemskaber af politiske partier eller foreninger og deres hverv i almenntilgængelige fonde og til at offentliggøre disse oplysninger er generaladvokaten af den opfattelse, at et sådant krav kan føre til **behandling af følsomme oplysninger** som omhandlet i databeskyttelsesforordningen. Han fremhæver i denne forbindelse, at Polen ikke har oplyst, hvilke foranstaltninger der er truffet for at sikre dommernes ret til beskyttelse af sådanne personoplysninger og deres ret til respekt for deres privatliv, **hvilket i sig selv udgør en krænkelse af disse rettigheder**.

BEMÆRKNING: Generaladvokatens forslag til afgørelse er ikke bindende for Domstolen. Generaladvokaten har til opgave fuldstændig uafhængigt at foreslå Domstolen, hvorledes den pågældende sag skal afgøres. Domstolen indleder herefter sin rådslagning og afstemning, og dommen i sagen vil blive afsagt på et senere tidspunkt.

BEMÆRKNING: Et traktatbrudsspørgsmål mod en medlemsstat, der ikke overholder sine forpligtelser i medfør af EU-retten, kan anlægges af Kommissionen eller en anden medlemsstat. Hvis Domstolen fastslår, at der foreligger et traktatbrud, skal vedkommende medlemsstat snarest muligt efterkomme dommen. I tilfælde, hvor Kommissionen

³ Dom af 15.7.2021, Kommissionen mod Polen ([C-791/19](#); jf. også pressemeddelelse nr. [130/21](#)).

finder, at medlemsstaten ikke har efterkommet dommen, kan den anlægge en ny sag med påstand om finansielle sanktioner. Såfremt medlemsstaten ikke har meddelt Kommissionen gennemførelsesforanstaltningerne til et direktiv, kan Domstolen efter påstand fra Kommissionen pålægge medlemsstaten sanktioner i forbindelse med den første dom.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Forslaget til afgørelse](#) offentliggøres på webstedet CURIA på fremsættelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎(+352) 4303 3127

Billeder fra fremsættelsen af forslaget til afgørelse er tilgængelige via »[Europe by Satellite](#)« ☎(+32) 2 2964106

Følg Domstolen online!

